

Årsrapport 2025

**Kompetansesenter i lindrende behandling
Helseregion Vest**

Redaksjon: Grethe Skorpen Iversen, Katrin Sigurdardottir og Aud Myhre

Innhold

Sammendrag	4
Om kompetansesenteret	5
Målsetting.....	5
Oppgaver	5
Undervisning og formidling	5
Nettsider, informasjonsmateriell	8
Råd og veiledning	8
Verdensdagen for lindrende behandling	8
Forskning og fagutvikling.....	9
Publikasjoner	11
Forskningsprosjekter	14
Regionalt samarbeid rundt tjenesten	15
Nasjonalt og internasjonalt samarbeid	17
Avsluttende kommentarer	18
Ansatte i 2025.....	19
Kompetansesenterets styringsgruppe	21
Kompetansesenterets referansegruppe	21

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

Årsrapport 2025

Sammendrag

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest (KLB) er et ressurscenter for alle som arbeider med lindrende behandling og omsorg ved livets slutt i regionen. Senteret er organisert med en sentral enhet på Haukeland universitetssjukehus (HUS), tilknyttet et tverrfaglig nettverk av regionale medarbeidere i deltidsstilling i kommuner og på sykehus. KLB hadde ved utgangen av 2025 7 årsverk fordelt på 18 ansatte.

Det er jobbet videre ut fra ny strategi for virksomheten i kompetansesenteret, gjeldende for 2024-2027.

Undervisning, rådgivning og formidling

KLB styrker grunnleggende palliasjon i Helseregion Vest gjennom kompetansenettverk, kurs og undervisning, samt ved å fremme bruken av gode palliative verktøy og retningslinjer. KLB hadde i 2025 en betydelig undervisningsvirksomhet, med 380 undervisningstimer. Vi bidrar mest inn i videre- og etterutdanning i egen region, men har også bidratt på flere nasjonale og internasjonale kurs og konferanser.

Verdensdagen for lindrende behandling i oktober ble markert i alle de fire foretaksområdene i regionen. KLBs nettsider er godt besøkt, med i alt 87 356 sidevisninger i 2025.

«Etterlattemapper» sendes uten kostnad til sykehus og kommuner. KLB har status som internasjonalt referansesenter for god omsorg ved livets slutt og har en koordinerende funksjon for «Livets siste dager. Rammeverk for en individuelt tilpasset plan for lindring i livets slutfase». Planen brukes i 495 virksomheter over hele landet.

Organisering og nettverksbygging

Alle kommuner og sykehus i regionen, flere høyskoler, Kreftforeningen og Kreftomsorg Rogaland er med i Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling. Ved utgangen av 2025 omfattet nettverkene 507 sykepleiere og vernepleiere og 129 fysioterapeuter og ergoterapeuter, fordelt på 23 nettverksgrupper. Arbeidet i nettverkene er forankret i samhandlingsstrukturen mellom helseforetak og kommuner.

Sammen med Statsforvalteren i Vestland vurderte KLB i 2025 søknader om statlige midler til kommunale prosjekter innen lindrende behandling. Åtte prosjekter fikk støtte i 2025.

Sammen med de andre kompetansesentrene i lindrende behandling drifter vi Pallreg, et nasjonalt register over palliative virksomheter.

Forskning og fagutvikling

I 2025 deltok KLB-ansatte i nasjonale arbeids- og referansegrupper og bidro i revidering av retningslinjer og veiledere. Vi var aktive i lokale, regionale, nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter.

KLB har i 2025 hatt høy og bred aktivitet, som samlet sett understøtter senterets kjerneoppgaver og mandat om å fremme palliasjon i hele Helseregion Vest.

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

Årsrapport 2025

Om kompetansesenteret

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest (KLB) har siden 2001 vært et regionalt ressurscenter for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. Senteret er fra 2022 organisert som en seksjon i Smerte- og palliasjonsavdelinga i Kirurgisk serviceklinikk i Helse Bergen. Sammen med det palliative senteret på Haukeland universitetssjukehus utgjør KLB det regionale palliative senteret i Helse Vest.

KLB er organisert med en sentral enhet ved Haukeland universitetssjukehus (HUS), tilknyttet et tverrfaglig nettverk av regionale medarbeidere i sykehus og kommuner i regionen. Senteret hadde i 2025 7 årsverk, fordelt på 18 personer. I 2025 hadde vi to dagssamlinger felles for alle medarbeiderne. Senteret har en regionalt sammensatt styringsgruppe og referansegruppe. Begge gruppene hadde to møter i 2025.

Målsetting

Målsettingen for KLB er å fremme palliasjon i hele Helseregion Vest ved å styrke kompetanse bygget på et helhetlig menneskesyn og gode fagkunnskaper.

Dette skal skje gjennom å

- fremme klinisk arbeid i palliasjon på alle nivåer
- fremme forskning og fagutvikling
- fremme organiseringen av et helhetlig tjenestetilbud
- fremme etisk refleksjon og
- øke kunnskapen om palliasjon i befolkningen generelt

Arbeidet i KLB skal være preget av **kompetanse, samarbeid, respekt og engasjement**

KLBs oppdrag er å styrke kompetansen i grunnleggende palliasjon generelt i helse- og omsorgstjenestene, samtidig som vi har et særskilt ansvar for at det spesialiserte tilbudet innen lindrende behandling stadig utvikles og holder høy kvalitet.

Oppgaver

Kompetansesenteret har følgende hovedoppgaver:

1. Undervisning og opplæring, både overfor sykehus og kommuner
2. Forskning og fagutvikling
3. Pådriver og koordinator for en prosess som fører til bedre kompetanse i lindrende behandling i regionen

Arbeidet i 2025 bygget på nasjonale og regionale føringer, vedtatt strategi 2024-2027 og vedtatt virksomhetsplan.

Undervisning og formidling

2025 har vært et aktivt år for KLB. Kompetansespredningen har vært omfattende og systematisk, særlig gjennom ressursnettverkene og regional undervisning. I kompetansenettverkene i regionen er det gjennomført 268 undervisningstimer, fordelt på fire introduksjonskurs, fire fagdager, tre webinar og 49 lokale nettverksgruppemøter.

I tillegg til kompetansehevingen i nettverkene har de ansatte hatt 96 undervisningsoppdrag med i alt 112 underviste timer for til sammen 3674 personer. Vi bidrar mest inn i videre- og etterutdanning i egen region, men har også bidratt på flere nasjonale og internasjonale kurs og konferanser.

KLB har ansvar for ukentlig digital regional undervisning i palliasjon, for overleger som spesialiserer seg for oppnåelse av Kompetanseområde palliativ medisin. Undervisningen samler alle palliative sentre i regionen og i Agder, i tillegg til deltakere fra sykehjem og andre interesserte i egen region. Om lag 50 deltakere følger undervisningen jevnlig. Ansvaret for selve undervisningen er fordelt mellom de palliative sentrene.

Undervisning

Egen region:

Grunnutdanning av helsepersonell: 20 timer

Videreutdanning av helsepersonell: 37 timer

Etterutdanning av helsepersonell: 305 timer, derav 268 timer i kompetansenettverkene

Utdanning av annet personell: 1 time

Nasjonalt og internasjonalt:

Etter- og videreutdanning av helsepersonell: 17 timer

Undervisning i palliativ medisin i medisinstudiet ved KLB-ansatte med universitetsstilling er ikke tatt med her.

Formidling

Noen av disse aktivitetene står også omtalt andre steder i rapporten.

Egen region:

- Undervisning eller fagdag i følgende kommuner: Askvoll og Sunnfjord
- Undervisning om frivillighetstilbudet (iLIVE) for helsefagarbeiderlærlinger i Helse Bergen
- Undervisning i palliasjon for vernepleierstudenter, Høgskolen på Vestlandet (HVL)
- Grunnkurs i palliasjon, to kurs a to dager i Helse Bergen
- Palliativ fagdag i Helse Førde, Helse Fonna og Helse Stavanger
- Kurs (vår) og undervisning (høst) i palliasjon for LIS 1, Stavanger universitetssjukehus
- Subkutan pumpeopplæring for medisinerstudenter, Universitetet i Bergen
- Flere bidrag til ukentlig, regional, videooverført undervisning
- Digital samling for prosjektledere i kommunale prosjekter
- Introduksjonskurs for nye ressurspersoner i Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling, fire dagskurs
- Fagdag for Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling i Helse Førde, Helse Bergen, Helse Fonna og Helse Stavanger-området
- Fagdag for Nettverk av fysio- og ergoterapeuter i kreftomsorg og lindrende behandling i Helse Bergen
- Webinar (Stavanger) om Huntingtons sykdom for fysio- ergoterapinettverkene i regionen
- Regional fagdag Livets siste dager
- Markering av Verdensdagen for lindrende behandling i alle foretaksområder

- Innlegg på Fag- og forskningskonferansen i Helse Bergen
- SAMkom-studien presentert på nivå 2-3 ledermøter i Helse Bergen
- Livsstil og mestring - kvinner med uhelbredelig kreft, presentert på Vardetreff

Nasjonalt og internasjonalt:

- Kursleder og innlegg på spesialistkurs smertebehandling og palliasjon for LIS onkologi, i regi av Regionalt utdanningscenter Helse Sør-Øst (RegUt) og Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling Helse Sør-Øst
- SCAN-ONC studien presentert for Clinical and Health Care Ethics Research Group og på Mohn Medical Imaging and Visualization Conference
- Status SAMVAL-studien presentert for Kreftforeningens ekspertgruppe for lungekreftforskning
- Tre postere på European Association for Palliative Care Congress (EAPC) i Helsinki
- To presentasjoner, samt ledet workshop om frivillighet på Summer School i regi av International Collaborative for Best Care for the Dying Person
- Muntlig presentasjon i parallellsesjon på Landskonferansen i kreftsykepleie
- Elektronisk poster presentasjon på den årlige konferansen til International Collaborative
- Åtte webinar om Livets siste dager versjon 2.0
- Webinar om palliasjon til personer med utviklingshemming, i regi av USHT Troms og Finnmark
- To presentasjoner på webinar-serien «Den lille forskjellen», arrangert av Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)
- Innlegg på digital regional undervisningsserie for palliative sentre, i Helse Sør-Øst

Nettsider, informasjonsmateriell

KLBs nettsider er godt besøkt, med 87 356 sidevisninger og 60 620 unike sidevisninger i 2025, og fungerer som en sentral nasjonal kunnskapsressurs for helsepersonell. Hovedfanen Palliasjon – verktøy for helsepersonell er mye brukt nasjonalt, særlig området Symptomlindring ved livets slutt. Flere nasjonale faglige råd har lagt inn lenker til denne ressursen, noe som bidrar til bred bruk. Dette bekrefter nettsidens rolle som et sentralt verktøy for helsepersonell over hele landet. Det er også stor etterspørsel etter «etterlattermapper», som understøtter KLBs rolle i oppfølging av pårørende. Sidene oppdateres jevnlig, og i 2025 ble 14 nyheter lagt ut.

Råd og veiledning

KLBs sentrale enhet besvarte i 2025 625 løpende henvendelser, noe som illustrerer høy tilgjengelighet og etterspørsel etter faglig støtte. KLBs ansatte kontaktes jevnlig for råd og veiledning om en rekke ulike tema innenfor lindrende behandling.

Verdensdagen for lindrende behandling

Verdensdagen ble markert med ulike arrangementer i samarbeid med Kreftforeningen og andre palliative aktører. Vi valgte å beholde temaet «Nærmiljø som bryr seg». Dagen ble markert i alle de fire foretaksområdene i regionen:

- Nettverksstand, appell og deltakelse på Kreftforeningens stafett for livet i Førde
- Folkemøte med foredrag, panelsamtale og musikk på Bergen Offentlige Bibliotek
- Stand på Haugesund sjukehus, og med innslag på TVHaugaland
- Stand på Stavanger universitetssjukehus (SUS)

Forskning og fagutvikling

Kvalitetsverktøy

- Behandlingsalgoritmene for lindring av symptomer i livets slutfase har blitt oppdatert.
- Pasientforløpet i palliasjon i Helse Stavangers nedslagsfelt har blitt revidert og forenklet. Med prosjektmidler jobbes det med digitalisering.

Kvalitetsprosjekter

KLB er engasjert i flere lokale kvalitetsprosjekter. Kvalitetssikringsprosjektet «Palliative intervensjoner ved malign tarmobstruksjon» ved Stavanger universitetssjukehus er avsluttet, med ferdigstilt database og påbegynt analyse og manuskriptarbeid.

Vi er engasjert i arbeidet med å innføre Pakkeforløp hjem for kreftpasienter i ulike deler av Helseregion Vest.

Såkornprosjektet om bestilling og levering av «smerteblandinger» pågikk i 2025, med kartlegging av prosess, oppdaterte bestillingsskjema og videre oppfølging planlagt i 2026.

KLBs farmasøyt Margrete Einen har fulgt opp arbeidet med ordning for rekvirering av infusjonspumper til pasienter i kommunen.

«Implementering av forhåndssamtaler – for trygge pasientforløp», er et prosjekt som pågår i Øygarden kommune, Palliativt senter og Kreftklinikken, Haukeland universitetssjukehus.

Prosjektleder er Nina E. Hjorth, og prosjektets viktigste målsetting er å bidra til økt pasientautonomi og tryggere pasientforløp ved å introdusere forhåndssamtaler. Prosjektet har mottatt et rekrutterings- og samhandlingstilskudd som har muliggjort utvikling av et forskningsprosjekt: Samhandling om forhåndssamtaler i kommune- og spesialisthelsetjenesten.

Scalable Natural Language Processing for Tracking Clinical Data and Improving Healthcare in Oncology ([SCAN-ONC](#)) omtales under forskningsprosjekter.

Registerfunksjoner

Sammen med de andre kompetansesentrene for lindrende behandling drifter vi PallReg, nasjonalt register over palliative virksomheter, KLB med hovedansvar. PallNet er vårt eget register over ressurspersoner i kompetansenettverkene i Helseregion Vest, som holdes fortløpende oppdatert og gir oversikt.

Nettverkskoordinator for Livets siste dager

KLB har en koordinerende funksjon for «Livets siste dager. Rammeverk for en individuelt tilpasset plan for lindring i livets slutfase» (versjon 2.0). Det reviderte rammeverket er pilottestet og det er gjennomført åtte lunsjwebinar om versjon 2.0 for registrerte brukersteder, i alt 131 steder pålogget. Vi er godkjent som internasjonalt referansesenter for god omsorg ved livets slutt. I 2025 har KLB arrangert regional fagdag, hatt digitalt møte i landsdekkende referansegruppe og team for Livets siste dager. Ved utgangen av 2025 var 495 brukersteder registrert. Brukerstedene rapporterer årlig til oss, og vi rapporterer på funksjonen til vår internasjonale samarbeidsgruppe. Nettverkskoordinator er tilgjengelig for undervisning og rådgivning og besvarer løpende henvendelser.

Publikasjoner

Artikler i vitenskapelige tidsskrift

1. Zambrano SC, Egloff M, Gonzalez-Jaramillo V, Christen-Cevallos RA, Allan S, Ellershaw J, Fischer C, Haugen DF, Lunder U, Martin-Rosello M, Mason S, Rasmussen B, Sigurðardóttir V, Simon J, Tripodoro VA, van der Heide A, van Zuylen L, Voltz R, Fürst CJ, Williamson PR, Eychmüller S, on behalf of iLIVE. A core outcome set for best care for the dying person: Results of an international Delphi Study and consensus meeting. *Palliat Med.* 2025; 39(1):163-175. doi: [10.1177/02692163241300867](https://doi.org/10.1177/02692163241300867).
2. Schelin MEC, Hedman C, Barnestein-Fonseca P, Egloff M, Ellershaw J, Haugen DF, Fischer C, Joshi M, Korfage IJ, Lunder U, Mason S, Simon J, Tripodoro VA, Yildiz B, Zambrano SC, Eychmueller S, van Zuylen L, van der Heide A, Fürst CJ; the iLIVE Consortium. Recruitment, follow-up and survival in an 11-country cohort study of patients at the end of life and their relatives. *PloS ONE.* 2025; 20(1):e0317002 DOI: [10.1371/journal.pone.0317002](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0317002)
3. Kodba-Čeh H, Lunder U, Ásgeirsdóttir GH, Barnestein-Fonseca P, Bakan M, Haugen DF, Goossensen A, Halfdanardóttir SI, Joshi M, McGlinchey T, Romarheim E, Tripodoro VA, Veloso VI, Martín EV, van der Heide A, Zambrano SC, Yildiz B, Rasmussen BH (on behalf of the iLIVE Project Consortium). End-of-life care decision-making from perspectives of patients, family members and healthcare professionals in 10 countries: a qualitative study within the iLIVE project. 2025; 30(4):1123-44. DOI: [10.1080/13576275.2025.2449900](https://doi.org/10.1080/13576275.2025.2449900)
[Full article: End-of-life care decision-making from perspectives of patients, family members and healthcare professionals in 10 countries: a qualitative study within the iLIVE project](#)
4. Lunde SAE, Røthing M, Hjorth NE. Legar i primærhelsetenesta si rolle ved førehandssamtalar i palliativ fase i Noreg. *Tidsskrift for velferdsforskning.* 2025; 27 (4).
<https://doi.org/10.18261/tfv.27.4.5>
5. Kotlinska-Lemieszek A, Klepstad P, Haugen DF. Clinically significant drug-drug interactions involving opioid analgesics used for pain treatment in patients with cancer: update of a systematic review. *Expert Opin Drug Metab Toxicol.* 2025; 21:703-715. DOI: [10.1080/17425255.2025.2491743](https://doi.org/10.1080/17425255.2025.2491743). [Clinically significant drug-drug interactions involving opioid analgesics used for pain treatment in patients with cancer: update of a systematic review - PubMed](#)
6. McGlinchey T, Mason S, Iversen GS, Haugen DF, Torreras IR, Barnestein-Fonseca P, Bakan M, Yildiz B, Smeding R, Goossensen A, C, Ellershaw J; on behalf of the iLIVE Consortium. iLIVE volunteer study: Volunteer and healthcare professional perceptions of newly developed hospital end-of-life-care volunteer services, in five countries. *Palliat Med.* 2025 May 29.
<https://doi.org/10.1177/02692163251328197>
7. Undeland NM, Juberg VH, Schaufel MA. Å snakke om palliasjon – en litteraturstudie av kommunikasjon mellom leger og pasienter med ikke-malign lungesykdom. *Indremedisinen.* 2025, June. <https://indremedisinen.no/2025/06/a-snakke-om-palliasjon-en-litteraturstudie-av-kommunikasjon-mellom-leger-og-pasienter-med-ikke-malign-lungesykdom/>

8. Oliveira TM, Passarini JN, Haugen DF, Mayland CR, Lopes LR. Validity of scoring system for palliative care in oncology: CODETM – «Care Of the Dying Evaluation». Is it important in assessing end-of-life process? ABCD Arq Bras Cir Dig 2025; 38e1915.
<https://doi.org/10.1590/0102-67202025000046e1915>.
(Tidsskriftet heter på engelsk ABCD – BRAZILIAN ARCHIVES OF DIGESTIVE SURGERY)

9. Andresen VB, Schmid W, Låstad T, Sigurdardottir KR, Assmus J, Schaufel MA. "It was 15 minutes without pain" - A mixed methods pilot study on the implementation of music therapy for hospitalised patients with incurable lung disease. Eur Clin Respir J. 2025 Okt 4;12(1). DOI: [10.1080/20018525.2025.2565852](https://doi.org/10.1080/20018525.2025.2565852)

10. Schwarz GL, Sjøbbø BÅ, Skaar E, Miljeteig I, Burns KEA, Kvale R, Flaatten H, Schaufel MA. "I am old, and I will rather abandon life with my eyes open": A qualitative study of Norwegians aged 80 and older explaining their intensive care unit admission preferences. Age Ageing. 2025 Aug 29;54(10). DOI: [10.1093/ageing/afaf297](https://doi.org/10.1093/ageing/afaf297)
['I am old, and I will rather abandon life with my eyes open': a qualitative study of Norwegians aged 80 and older explaining their intensive care unit admission preferences - PMC](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39484848/)

11. Engelberts Y, Rietjens JAC, Hartman LA, Fischer C, Joshi M, Tripodoro VA, Barnestein-Fonseca P, Birgisdóttir D, Haugen DF, Elyn A, Mason S, van der Heide A, Korfage IJ. Participating in decision-making at the end of life: The self-reported ability of people with cancer across 11 countries. Patient Educ Couns. 2025 Dec 9. DOI: [10.1016/j.pec.2025.109446](https://doi.org/10.1016/j.pec.2025.109446). Epub ahead of print.

12. Ofstad EH, Nymo S, Rø K, Christiansen IJ, Gustafsson M, Schaufel MA, Dale H, Ahmed MV, Miljeteig I. Fjellvettregler for medisinsk usikkerhet i klinisk praksis. Tidsskrift for Den norske legeforsking. 2025 Sept 23;145 doi: 10.4045/tidsskr.25.0274. [Fjellvettregler for medisinsk usikkerhet | Tidsskrift for Den norske legeforsking](https://doi.org/10.4045/tidsskr.25.0274)

13. Schei V, Guttormsen AB, Lernevall LST, Almeland SK, Schaufel MA. Parental experiences, coping and the impact of Family Burn Camp after paediatric burn injury: A qualitative study. Burns. 2025 Mar;51(2):107344. doi: 10.1016/j.burns.2024.107344. Epub 2024 Dec 4. PMID: 39721244

14. Alnæs MB, Guttormsen AB, Terreehorst I, Oppegaard O, Kittang BR, Schaufel MA, Savic L, Storaas T. Norwegian Anaesthesiologist's Perspectives on Perioperative Allergies and Penicillin Allergy Evaluations: A National Survey. Acta Anaesthesiol Scand. 2025 Sep 30.
DOI: [10.1111/aas.70129](https://doi.org/10.1111/aas.70129)

Abstracts

15. Iversen GS og Schaufel MA. Veien frem til Livets siste dager versjon 2.0 – et rammeverk for en individuelt tilpasset plan for lindring i livets slutfase. 22. landskonferanse i kreftsykepleie, Bergen 17.-19. september 2025. Abstract A32, (muntlig presentasjon), abstracthefte side 16.
[22-landskonferansen-i-kreftsykepleie-abstracts.pdf](https://www.kreftsykepleie.no/22-landskonferansen-i-kreftsykepleie-abstracts.pdf)

16. Iversen GS and Sigurdardottir KR. Updating to version 2.0. 'The Last Days of Life' – a framework for an individualized end of life care plan. Tenth International Research Conference on Best Care for the Dying Person, Liverpool 19.-20. november 2025. Abstract LC2547 (E-poster) Conference Guide s.42.
[dd75be_9e2e11b24f2e44a0b9cc13c4c9d5031a.pdf](#)

17. Solvåg K, Iversen GS, van der Heide A, Barnestein-Fonseca P, Fischer C, Hálfðánardóttir SI, Joshi M, Tripodoro V, Wilson-Orr J, Sigurdardottir KR, on behalf of the iLIVE consortium. What are relatives' expectations and preferences for end-of-life care? A cohort study among relatives of seriously ill patients in 11 countries. 19th World Congress of the European Association for Palliative Care, Helsinki, 29-31 May 2025. Poster 1108. Palliat Med. 2025 May 21;39(2). [The 19th World Congress of the European Association for Palliative Care 29 – 31 May 2025 Helsinki, Finland](#)

18. Wilkinson S, Fürst CJ, Boughey M, Iversen GS, Tripodoro VA, Simões C, Salins N, van der Heide A, Rosello MM, Paal P, Ellershaw J. Aiming for excellence: A global partnership for optimal care for individuals at the end of life. 19th World Congress of the European Association for Palliative Care, Helsinki, 29-31 May 2025. Poster 588. Palliat Med. 2025 May 21;39(2). [The 19th World Congress of the European Association for Palliative Care 29 – 31 May 2025 Helsinki, Finland](#)

19. Yildiz B, Korfage IJ, Barnestein-Fonseca P, Haugen DF, Kodba-Čeh H, Joshi M, Mason S, Schelin MEC, Sigurdardottir V, Tripodoro V, Zambrano SC, van der Heide A, on behalf of the iLIVE consortium. What constitutes a good death? Variety and similarities in preferences and concerns about the last phase of life among patients across 11 countries: the iLIVE study. 19th World Congress of the European Association for Palliative Care, Helsinki, 29-30 May 2025. Poster 1036. Palliat Med. 2025 May 21;39(2). [The 19th World Congress of the European Association for Palliative Care 29 – 31 May 2025 Helsinki, Finland](#)

20. Soldal EMI, Urrizola A, Dajani O, Paulsen Ø, Hjorth NE, Kurita GP, Nystrup KB, Kreye G, Alonso-Babarro A, Torres JL, Rocafort J, Simon S, Lundeby T, Kaasa S, Astrup GL and The MyPath Consortium. Advance care planning in oncology: designing a pragmatic approach with digital support. 14th International Seminar of the European Palliative Care Research Centre, Oslo 17-18 Sept 2025. Abstract book: [Pioneering Palliative Care: Digitalisation and Transformation](#).

Utfyllende informasjon

Forskningsaktiviteten i 2025 har vært høy, med publisering i fagfelleurderte tidsskrifter, pågående prosjekter og bredt nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Etterarbeidet etter EU-prosjektet iLIVE, sammen med kvalitets- og forbedringsprosjekter tett koblet til klinisk praksis, viser god sammenheng mellom forskning, fagutvikling og tjenesteforbedring.

I 2025 ble 14 vitenskapelige artikler publisert i fagfelleurderte tidsskrifter, tre artikler er akseptert, og seks artikler er sendt inn for vurdering. Videre er ni artikler under arbeid, og én fagartikkel er sendt inn.

Artikkel nr. 6 på publikasjonslisten: McGlinchey T et al. var Palliative Medicine 'Editor's Choice for July'.

Det er bidratt med 6 aksepterte abstrakter: tre til European Association for Palliative Care (EAPC)-konferansen, ett til European Palliative Care Research Centre, ett til Landskonferansen i kreftsykepleie og ett til International Research Conference on Best Care for the Dying Person. Ytterligere er to abstrakter akseptert til Summer School i regi av International Collaborative for Best Care for the Dying Person, og ett til tverrfaglig fag- og forskningsdag. Disse tre er ikke er publisert.

Det ble ikke avlagt doktorgrader i 2025. Det pågår imidlertid aktiv veiledning av seks ph.d.-kandidater, både som hoved- og medveileder, med planlagte disputaser i perioden 2026–2030.

I 2025 er det også skrevet fem bidrag til bokkapitler nasjonalt og internasjonalt, som omhandler implementering av omsorgsmodeller ved livets slutt, frivillighet i palliasjon og ivaretagelse av mangfold og sårbare livssituasjoner i kreftomsorgen, og symptomlindring til barn og unge i palliative forløp med spesielt fokus på livets siste fase.

Forskningsprosjekter

SAMkom (SAMhandling om forhåndssamtaler i KOMmune- og spesialisthelsetjenesten- en multimetode implementeringsstudie

Prosjektleder: Nina Elisabeth Hjorth (Ansvarlig institusjon), Helse Bergen HF. Samarbeid om analyse og publisering Helse Vest.

Prosjektperiode 2025 – 2028

Exploring patients' perspectives on death at the end of life- a qualitative study

Prosjektleder: Kristine Rørtveit, Universitet i Bergen. Samarbeid om analyse og publisering Helse Vest.

Prosjektperiode 2023 – 2028

Communication and decision-making when implementing personalised cancer-medicine – a sub study of the INCLUDE-project

Prosjektleder: Helge Skirbekk, Universitet i Bergen. Samarbeid om analyse og publisering

Internasjonalt, Helse Vest, Helse Sør-Øst.

Prosjektperiode 2023 – 2028

Improving decision-making and patient trajectories in advanced lung cancer treatment - a multicenter implementation study

Prosjektleder: Margrethe Aase Schaufel, Helse Bergen HF. Samarbeid om analyse og publisering

Internasjonalt, Helse Vest.

Prosjektperiode 2019 – 2026

SCAN-ONC (Scalable Natural Language Processing for Tracking Clinical Data and Improving Healthcare in Oncology)

Prosjektleder: Margrethe Aase Schaufel, Helse Bergen HF. Samarbeid om analyse og publisering

Internasjonalt, Helse Vest.

Prosjektperiode 2025 – 2030

Utfyllende informasjon

Forskningsgruppen for palliasjon ved Klinisk institutt 1, UiB, er vår lokale forankring, som gjennomfører et bredt spekter av studier innen kommunikasjon og beslutningstaking ved livstruende sykdom, klinisk etikk, symptomlindring, palliativ kirurgi, organisering av palliative helsetjenester og behandling i livets slutfase. Vårt nettverk inkluderer samarbeidspartnere ved UiB, UiO, Kreftregisteret, Helse Vest IKT, Helse Stavanger, Helse Førde, Helse Fonna, European Palliative Care Research Centre PRC, UiS, UNN, International Collaborative for Best Care for the Dying Person, Harvard University og National Institute of Health (USA).

Det pågår etterarbeid etter Horizon 2020 EU prosjektet, iLIVE, med 18 publikasjoner per desember 2025. Det forventes opp mot 50 publikasjoner i alt. Vi har hovedansvaret for å utarbeide en sentral artikkel om pårørende.

I 2025 startet arbeidet på prosjektet Scalable Natural Language Processing for Tracking Clinical Data and Improving Healthcare in Oncology ([SCAN-ONC](#)). Dette er det største prosjektet KLB er involvert i, under ledelse av Margrethe Aase Schaufel. Prosjektet representerer et bredt samarbeid på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå, og benytter kunstig intelligens for å hente ut og analysere kliniske data med mål om å forbedre helsetjenestene innen onkologi og palliasjon.

SAMkom omtales under forskning og fagutvikling.

Regionalt samarbeid rundt tjenesten

KLB er organisert etter en regional modell, med medarbeidere på sykehus og i kommuner i ulike deler av helseregionen. Dette gjør at vi har forgreninger til hele Helseregion Vest. Vi samarbeider med alle aktører innen palliasjon i regionen: ansatte i helseforetak og kommuner, på universitet og høyskoler og i frivillige organisasjoner.

Palliative sentre i Helseregion Vest

KLB er knyttet opp mot flere av de palliative sentrene i regionen gjennom felles ansatte. Sammen med Palliativt senter i Helse Bergen utgjør vi det regionale palliative senteret i Helse Vest. Helse Vest har fem palliative sentre i sykehus; to av disse har egen sengeenhet i tillegg til palliativt team og er godkjent som utdanningssted for Kompetanseområde palliativ medisin. De palliative sentrene i regionen har ukentlig felles digital undervisning. KLB samler regionens palliative sentre til et årlig felles møte, i år holdt digitalt.

Palliative forløp

Vi er engasjert i arbeidet med å innføre Pakkeforløp hjem for kreftpasienter i ulike deler av Helseregion Vest.

Vi har også bidratt inn i oppfølging av "Pasientforløp i palliasjon", utviklet av Helse Stavanger og bidrar nå som samarbeidspartnere til innovasjonsprosjektet "Digital assistent i palliasjon", som er en videreutvikling av "Pasientforløp i palliasjon".

Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling

Drift av kompetansenettverk er en svært viktig del av kompetansesenterets oppgaver. Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling omfatter alle kommuner og helseforetak i regionen, samt flere høyskoler, Kreftforeningen og Kreftomsorg Rogaland.

En ny femårig strategi ble iverksatt i 2025. PallNet er vårt eget register over ressurspersoner i kompetansenettverkene i Helseregion Vest. KLB har i 2025 deltatt i Fagråd for palliasjon for Helse Stavanger og kommunene, inntil overgang til styringsgruppe for nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling i Helse Stavanger. Styringsgruppens første møte ble holdt 19. september 2025.

Nettverkene omfatter ved årsskiftet totalt 636 ressurspersoner, fordelt på 507 ressurssykepleiere og 129 ressursfysioterapeuter og -ergoterapeuter. Disse er organisert i fire foretaksvisse nettverk med egne driftsgrupper, samt totalt 23 lokale nettverksgrupper. KLB har i 2025 deltatt i styringsgruppene for samtlige nettverk.

Årlig rapportering for 2025 fra de fire sykepleienettverkene viser at 73 % av ressurssykepleierne har videreformidlet kunnskap fra nettverksmøter og/eller årlig fagdag til eget arbeidssted. Dette indikerer tydelige ringvirkninger av systematisk kompetansespredning. Funnene understøttes også av lederrapportering, som bekrefter økt kompetanseheving i tjenestene.

Aktiviteten i nettverkene er omtalt i kapittelet Undervisning og formidling. Alle nettverkene leverer i tillegg egen årsrapport, se våre nettsider.

Det samarbeides for å få opprettet nettverk av fysio- og ergoterapeuter i Helse Førde-området. De tre andre foretaksområdene har fysio- og ergoterapinettverk i tillegg til sykepleienettverk.

Kommunale prosjekt innen lindrende behandling

Sammen med Statsforvalteren i Vestland behandler KLB søknader til kommunale prosjekter innen lindrende behandling. I alt åtte kommuner fikk innvilget tilskudd i 2025, og åtte kommuner startet opp eller videreførte prosjekt: Bømlo, Gloppen, Høyanger, Sandnes, Stad, Stavanger, Sunnfjord, og Time. KLB har arrangert en digital samling for prosjektlederne, og har hatt god kontakt med flere av prosjektene.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Nasjonalt samarbeid

De fire kompetansesentrene i lindrende behandling har ett årlig fellesmøte og samarbeider ellers om aktuelle saker. Forsknings samarbeidet er forankret i European Palliative Care Research Centre og inkluderer deltakelse i EU-prosjektet JANE (Joint Action on Networks of Expertise), som skal styrke kvalitet, likeverdighet og kunnskapsdeling i europeisk palliasjon gjennom nettverk og beste praksis. Det arbeides med å etablere et eget legenettverk, i første omgang i hver region. KLB deltar også i MyPath-prosjektet med utvikling av internasjonal konsensus og veileder for forhåndssamtaler.

Sammen med øvrige kompetansesentre drifter KLB PallReg, nasjonalt register over palliative virksomheter, KLB med hovedansvar.

De nettverksansvarlige ved kompetansesentrene som drifter Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling, har årlig et møte.

Samarbeidet med de palliative foreningene fokuserer på Landskonferansen i palliasjon. Vi samarbeider også med Norsk forening for palliativ medisin og de regionale utdanningssentrene for leger i spesialisering (RegUt) om etablering av norsk spesialistkurs i palliativ medisin, som starter opp i 2026.

KLB har bidratt i den nasjonale arbeidsgruppen for å etablere Norsk spesialistkurs i palliativ medisin, og har fått ansvar for Modul 2, som skal gjennomføres i Bergen første uke i juni 2026. Modulen har hovedfokus på palliasjon ved ikke-maligne tilstander, samt helhetlig omsorg for den døende pasienten og behandling i terminalfasen.

KLBs farmasøyt er del av staben for Nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn. Hun leder redaksjonen for retningslinjene og vedlikeholder nettsidene til kompetansenettverket, der palliasjon er et tema: [Legemidler til barn](#).

KLB samarbeider med Aldring og Helse om palliasjon til personer med utviklingshemming, og bidro i år på et regionalt og et landsdekkende webinar i regi av Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT).

Nasjonale arbeids- og referansegrupper

Ansatte i KLB har i 2025 deltatt i en rekke nasjonale arbeids- og referansegrupper i Helsedirektoratet, herunder:

- arbeidsgruppe for oppdatering av Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon (Katrin Sigurdardottir og Kjersti Solvåg)
- nasjonal arbeidsgruppe for Norsk spesialistkurs i palliativ medisin (Nina E. Hjorth, og Katrin Sigurdardottir i lokal arbeidsgruppe)
- nasjonal komité for besøk ved godkjente utdanningssteder (Katrin Sigurdardottir)

- nasjonalt kompetansenettverk for legemidler til barn (Margrete Einen)
- arbeidsgruppe for nasjonale faglige råd om forhåndssamtaler og planer ved begrenset gjenværende levetid (Nina E. Hjorth)
- referansegruppe for etterarbeid etter Stortingsmelding i palliasjon (Nina E. Hjorth)
- referansegruppe for digitale løsninger for dokumentasjon av behandlingsbeslutninger og kritisk informasjon (Nina E. Hjorth)
- fagråd for Norsk kvalitetsregister for kolorektal kreft/Kreftregisteret (Hartwig Kjørner)
- arbeidsgruppe for nye nasjonale råd for kreftkirurgi (Hartwig Kjørner)

Vi har bistått Helsedirektoratet med råd, høringsinnspill og dialog knyttet til nasjonale veiledere, inkludert Behandlingsavklaringer ved begrenset forventet levetid.

Internasjonalt

KLB har et aktivt internasjonalt engasjement gjennom International Collaborative for Best Care for the Dying Person, og har en representant i styret. Vi bidrar til Facilitator Network, Summer School, Symposium Week og annet nettverksarbeid. Vi har i år bidratt til to bokkapitler til Care of the Dying (3. utgave, 2026).

KLB har også bidratt i fem Delphi-prosesser, samt vært 'country expert' på oppdateringen av EAPC ATLAS og som reviewer i ny håndbok fra International Association for Hospice and Palliative Care (IAHPC).

KLB har hatt et sterkt nordisk samarbeid gjennom Nordic Specialist Course in Palliative Medicine. Det 11. og siste kurset ble fullført våren 2025.

Avsluttende kommentarer

KLB har en tydelig rolle i regional og nasjonal samordning av palliasjon gjennom nettverksdrift, registeransvar og deltakelse i nasjonale og internasjonale prosjekter, arbeids- og referansegrupper. Samlet vurderes det at KLB i 2025 har utført det spekter av oppgaver som er tillagt et regionalt kompetansesenter gjennom høy aktivitet, bred faglig involvering og tydelig effekt i tjenestene.

Ansatte i 2025

Sentral enhet ved Haukeland universitetssjukehus

Katrin Sigurdardottir, seksjonsleder / -overlege i 50 % stilling til 31.10., deretter 90 % stilling og 10 % overlege (seksjonsoverlege i 50 % til 31.10.) i Palliativt senter, HUS.

Aud Myhre, sekretær i 100 % stilling

Grethe Skorpen Iversen, nettverkskoordinator i 100 % stilling og ass. seksjonsleder

Ann-Kristin Øren, fagutviklingssykepleier i 100 % stilling

Kjersti Solvåg, forskningssykepleier i 50 % stilling og 20 % som fagsykepleier i Palliativt senter, HUS. 30 % i SCAN-ONC, KSK Forskning fra 01.09.

Nina Elisabeth Hjorth, undervisningsansvarlig overlege i 50 % stilling til 30.09. Deretter overlege i 20 %, og 80 % seksjonsoverlege i Palliativt senter, HUS.

Margrethe Aase Schaufel, forskningsansvarlig overlege i 50 % stilling, og 50 % overlege Lungeavdelinga, HUS. 20 % professor ved UiB

Therese Hustoft Elvemo, kreftsykepleier i 30 % års vikariat fra 1. september 2025

Regionale medarbeidere (i deltidstilling)

Helse Førde foretaksområde

Marthe Hauge Aase, kreftsykepleier, Førde omsorgssenter, Sunnfjord kommune

Camilla Norstrand, kreftsykepleier/kreftkoordinator, Askvoll kommune

Helse Bergen foretaksområde

Margrete Einen, farmasøyt, Sjukehusapoteket i Bergen

Synnøve Glesnes, spesialergoterapeut, Haukeland universitetssjukehus til 30. juni 2025

Gunn Britt Hannisdal, kreftsykepleier, Palliativt senter, HUS

Victor Marcelius Angell, fysioterapeut, Sunniva palliativt team, Haraldsplass diakonale sykehus fra 1. august 2025

Helse Fonna foretaksområde

Grete Skeie Sørhus, kreftsykepleier/kreftkoordinator, Vindafjord kommune

Jenny Ann Lid Toft, sykepleier, Gastrokirurgisk avdeling, Haugesund sjukehus (studiepermisjon i 2025)

Helse Stavanger foretaksområde

Margunn Byberg, kreftsykepleier, Lindrende enhet, Boganes sykehjem

Line Kjær Jakobsen, kreftsykepleier, Palliativt senter, Stavanger universitetssjukehus (SUS)

Hartwig Kørner, overlege, Gastrokirurgisk avdeling, SUS, og professor, Universitetet i Bergen

Kompetansesenterets styringsgruppe

Sverre Lehmann, Avdelingsdirektør Lungeavdelinga, HUS, leder av styringsgruppen

Vara: viseadm. direktør Clara Gjesdal

Åse Nordstrønen, klinikkdirektør, Haraldsplass diakonale sykehus

Vara: fagdirektør Petter Lave Thornam

Knut Erik Folland, avdelingssjef, Helse Førde

Kjersti Tollaksen, klinikkdirektør, Helse Fonna

Gunn Sjurseike Dale, klinikkssjef, Helse Stavanger

Vara: avdelingssykepleier Ingunn Knobloch

Nils-Petter Borge, etatsdirektør, Bergen kommune

Anne Berit Guttormsen, professor, Universitetet i Bergen

Marianne Fjose, fagseksjonsleder, Høgskulen på Vestlandet (Bergen)

Vara: høgskolelektor Signe Christine Wendelbo Bjerksund

Kompetansesenterets referansegruppe

Sidsel Ellingsen, professor, VID vitenskapelige høgskole

Kirsten Engljähringer, overlege, Palliativt team, Helse Fonna

Mona Grindheim, kreftsykepleier, Palliativt senter, Helse Bergen

Fanny Henriksen, enhetsleder, Sunniva palliativt team, Haraldsplass diakonale sykehus (til 01.07.25)

Vidar Pettersen, overlege, Sunniva palliativt team, Haraldsplass diakonale sykehus (fra 01.08.25)

Ingunn Knobloch, avdelingssykepleier, Palliativt senter, Helse Stavanger

Margrethe Aase Schaufel, overlege, Lungeavdelinga, Helse Bergen og professor Universitetet i Bergen

Helge Sårheim, overlege, Palliativt senter, Helse Førde

Geir Vangsnes, distriktssjef, Kreftforeningen distrikt Bergen

Hva kan KLB brukes til?

- Oversikt over hva som skjer innen palliasjon i Helseregion Vest
- Informasjon om aktuelle tilbud og tiltak i regionen
- Bistand til planarbeid og søknader
- Oversikt over kurs og utdanningstilbud i lindrende behandling
- Hjelp til planlegging av lokale kurs og samlinger
- Informasjon om aktuelle forsknings- og fagutviklingsprosjekt
- Informasjon om lindrende behandling nasjonalt og internasjonalt
- Kontakter i Helseregion Vest, nasjonalt og internasjonalt

Foto: Sunde, Haukeland universitetssjukehus

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

helse-bergen.no/palliasjon - lindrende.behandling@helse-bergen.no - 55 97 58 24

Besøksadresse: Konrad Birkhaugs hus

Postadresse: Helse Bergen HF, Haukeland universitetssjukehus,
Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest, postboks 1400, 5021 Bergen